

Latvijas klimats

Latvija atrodas mērenajā klimata joslā. Mūsu valsts galvenie klimata veidotājfaktori ir ģeogrāfiskais platums, no kā ir atkarīgs saņemtais Saules siltuma daudzums, atmosfēras (gaisa masu) cirkulācija Atlantijas okeāna ziemeļu daļā, Baltijas jūras un Rīgas līča tuvums, reljefs.

Mūsu valsts teritorija ir izstiepta rietumu-austrumu virzienā, tāpēc klimats Latvijas rietumu un austrumu daļā atšķiras.

Tā kā jūras ūdens vasarā sasilst un vēlāk pamazām atdod uzkrāto siltuma daudzumu, rudens un ziema jūras piekrastē ir siltāka nekā dziļāk sauszemē. Latvijas rietumu daļā ir ilgāks bezsala periods (laika periods, kurā gaisa temperatūra nenoslīd zem 0 °C). Savukārt pavasarī un vasarā jūras tuvumā ir vēsāks nekā austrumu rajonos, jo jūras ūdens sasilst lēnāk nekā sauszeme. Vasarā visaugstākā gaisa temperatūra ir Zemgales līdzenumā, Austrumlatvijas zemienē un Latgales augstienē. Visaukstākās ziemas ir Vidzemes un Alūksnes augstienē. Lai arī Latvijas augstienes nav augstas, tās tomēr ietekmē noteiktas vietas gaisa temperatūru un nokrišņu daudzumu. Latvijas augstienēs gaisa temperatūra ir par 0,5 –1 °C zemāka nekā apkārtējos līdzenumos.

Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastē ir lielāks nokrišņu daudzums. Tālāk no jūras nokrišņu daudzums samazinās. Vislielākais nokrišņu daudzums ir Rietumkursas un Vidzemes augstienes rietumu nogāzēs, bet vismazākais – Zemgales līdzenumā. Arī sniega segas biezums un ilgums Vidzemes un Alūksnes augstienē ir lielāks. Gaiziņkalnā sniegs pavasaros saglabājas aptuveni divas nedēļas ilgāk nekā citur Latvijā.

Latvijā ir četri gadalaiki: **ziema, pavasaris, vasara, rudens**.

Ziemas mēneši ir decembris, janvāris, februāris. Ziema ir gadalaiks ar viszemāko gaisa temperatūru. Gaisa temperatūra var noslīdēt līdz –25 °C un zemāk. Ja bieži snieg, var izveidoties sniega sega, ūdenstilpēs un ūdenstecēs – ledus sega. Ziemā bieži pūš stiprs vējš, raksturīgas dabas parādības ir sniegputenis, sarma, atkala. Uz ceļiem var izveidoties apledoījums. Ziemai raksturīgi atkušņi. Decembrī dienas ir ļoti īsas. Februārī palielinās saulaino dienu skaits.

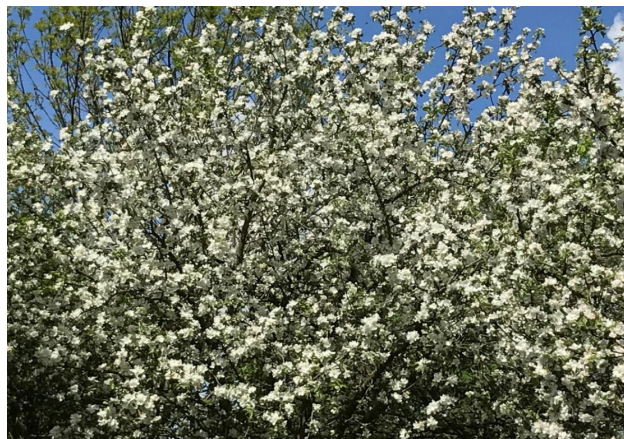

[9.] **Ziema.** Andreja Tereško foto

Pavasara mēneši ir marts, aprīlis, maijs.

Pavasaris iestājas pakāpeniski. Tas sākas, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra paaugstinās virs 0 °C. Kūst sniegs un ledus, atkūst zemes virskārta, dienas kļūst arvien garākas. Marta vidū un beigās atlido gājputni. Aprīlī uzplaukst pirmie pavasara ziedi – mālļēpes, vizbulītes u. c. Pavasarī salīdzinājumā ar citiem gadalaikiem ir vismazāk nokrišņu. Maijā parasti ir visvairāk saulaino dienu.

[10.] **Pavasaris.** Andreja Tereško foto

Vasaras mēneši ir jūnijs, jūlijs, augusts. Vasara Latvijā ir vissiltākais gadalaiks. Gaisa temperatūra reizēm var pārsniegt +30 °C. Taču bieži vasara ir vēsa un mitra. Viss strauji aug, zied, smaržo. Jūnijā dienas ir visgarākās, bet nakts – visīsākās. Visās ūdenstilpēs (ezeros, dīķos) un ūdenstecēs (upēs) sasilst ūdens. Vasarā var būt ļoti stipras lietusgāzes, pērkona negaisi, reizēm iespējama arī krusa. Jūlija vidū dārzos sāk nogatavoties ķirši, avenes, jānogas, upenes u. c.

Rudens mēneši ir septembris, oktobris, novembris. Par rudens sākumu vēstī pirmās salnas. Pakāpeniski kļūst vēsāks, upēs un ezeros atdziest ūdens, kokiem krāsojas lapas, aizlido gājputni. Laukos sākas ražas novākšana. Septembrī palielinās lietaino dienu skaits, taču var būt arī pērkona negaisi. Oktobrī var būt gan siltas un saulainas dienas, gan uzsnigt slapjš sniegs. Rudenī laiks ir mākoņains, palielinās vēja ātrums, iespējamā stipras vētras. Novembris ir pēdējais un tumšākais rudens mēnesis. Zeme sāk sasalt, var izveidoties sniega sega.

[11.] **Rudens.** Andreja Tereško foto

Upēs un ezeros var sākt veidoties ledus.